

Begrijpend lezen

Geschikt voor de Citotoetsen / LVS-toetsen

Inhoudsopgave

Begrijpend lezen 2

Studieteksten 16

Informatiebronnen 22

Voorspelopgaven 28

Gatenteksten 32

1 Circus in het dorp

2 Alle klasgenoten van Kas zijn opgewonden, want er reed net een stoet
3 vrachtwagens door het dorp die van een circus blijken te zijn. De kinderen
4 mochten van meneer Gerard even naar de stoet kijken. Toen de laatste
5 vrachtwagen voorbij reed, moesten ze weer aan het werk.
6 Eigenlijk kan niemand zich nog goed concentreren op het schoolwerk, want de
7 kinderen zitten allemaal met hun gedachten bij het circus. Kas staart bedroefd
8 naar zijn schrift, omdat hij ervan uitgaat dat hij niet naar het circus zal gaan. Zijn
9 moeder heeft pas geleden haar baan verloren. Daarom hebben ze het momenteel
10 niet zo breed. Kas wordt nog droeviger als hij Liselotte hoort praten. Zij zit enorm
11 op te scheppen over dat ze in het circus de beste zitplek zal hebben.
12 Als de schoolbel gaat, loopt Kas vlug naar huis. Hij heeft geen zin om met de
13 andere kinderen te praten, omdat die het nog steeds alleen maar over het circus
14 hebben. Als Kas dichterbij zijn huis komt, ziet hij dat de vrachtwagens van het
15 circus in zijn straat staan. Het circus wordt opgebouwd in het weiland tegenover
16 zijn huis. Ook dat nog! denkt Kas.
17 Kas loopt naar de voordeur en ziet dat deze wagenwijd openstaat. Wat vreemd,
18 denkt Kas. Normaal zit de deur altijd dicht. Dan ziet hij een dikke kabel op de
19 grond liggen. De kabel komt vanuit de meterkast van zijn huis en loopt naar het
20 circusterrein. Hij vraagt zich af waarom dat is.
21 Dan hoort Kas stemmen uit de woonkamer komen. Hij loopt nieuwsgierig naar
22 binnen en ziet zijn moeder op de bank zitten naast een man met een grote snor.
23 'Goedemiddag, Kas!' zegt zijn moeder opgewonden. 'Ik heb goed nieuws. We
24 mogen vanavond naar het circus!'
25 Kas kijkt zijn moeder met grote ogen aan. 'Goh,' stamelt hij, 'wat een verrassing!'
26 'Een van de circuswagens had extra stroom nodig. Via de kabel krijgt het circus
27 die stroom nu van ons.'
28 De man met de snor blijkt de circusdirecteur te zijn. Hij graait in zijn broekzak en
29 haalt er vier entreekaartjes uit.
30 'Deze kaartjes zijn voor de beste zitplekken', vertelt hij. 'Heel erg bedankt voor de
31 stroom en hopelijk tot vanavond.'
32 Met glinsterende ogen kijkt Kas naar zijn moeder. Ze zijn beide enorm verrast en
33 blij met dit bedankje.
34 Die avond zitten Kas, zijn zus Marije en zijn ouders op de beste zitplaatsen
35 in de hele circustent. Als enige toeschouwers zitten ze helemaal vooraan. Ze
36 hebben een prachtig uitzicht en genieten met volle teugen van de fantastische
37 voorstelling. Als de show is afgelopen ziet Kas dat Liselotte helemaal achteraan
38 zat. Ze kijkt met een boze blik zijn kant op. Kas begint te grinniken en zwaait naar
39 haar. Net goed, denkt hij.

- 1 Lees: De kinderen ... kijken. (r. 3 en 4)
Wat is de betekenis van het woord 'stoet' in deze zin?

- ☐ optocht
- ☐ dieren
- ☐ vrachtwagen
- ☐ circus

- 2 Kas denkt dat hij niet naar het circus zal gaan, omdat ze weinig geld hebben.
Uit welke zin blijkt dit?

- ☐ Uit: Daarom hebben ... breed. (r. 9 en 10)
- ☐ Uit: Kas wordt ... praten. (r. 10)
- ☐ Uit: Zij zit ... hebben. (r. 10 en 11)
- ☐ Uit: Hij heeft ... hebben. (r. 12-14)

- 3 Hoe voelt Kas zich als hij thuiskomt en ziet wat daar gebeurt?

- ☐ bedroefd
- ☐ verbaasd
- ☐ blij
- ☐ opgelucht

- 4 Kas maakt een verwarde indruk.
In welk stukje wordt dit duidelijk gemaakt?

- ☐ In: Dan hoort ... komen. (r. 21)
- ☐ In: Hij loopt ... snor. (r. 21 en 22)
- ☐ In: 'Goedemiddag, Kas!' ... circus!' (r. 23 en 24)
- ☐ In: Kas kijkt ... verrassing!' (r. 25)

- 5 Waar bevindt zich de meterkast in het huis waar Kas woont?

- ☐ in de buurt van de voordeur
- ☐ in de woonkamer
- ☐ in de tuin
- ☐ in de buurt van zijn kamer

- 6 Waar gaat deze tekst **vooral** over?

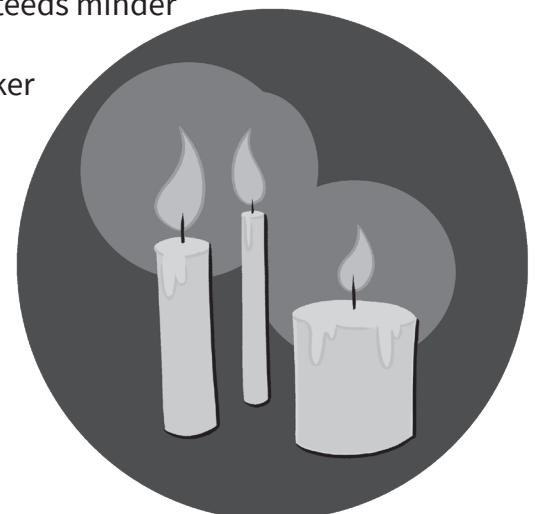
- ☐ Over de problemen die Kas heeft in zijn leven.
- ☐ Over de komst van het circus naar het dorp.
- ☐ Hoe Kas van een blijde jongen veranderde in een bedroefde jongen.
- ☐ Hoe Kas van een bedroefde jongen veranderde in een blijde jongen.

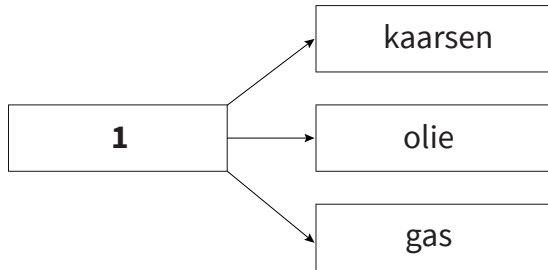

Titel onbekend

- 1 Eeuwen geleden bestonden lantaarnpalen nog niet. Als je in die tijd in het donker op pad ging, nam je zelf een lantaarn mee. In die lantaarn brandde een kaars en aan de lantaarn hing een handvat waaraan je de lantaarn kon vasthouden.
- 2 In de late middeleeuwen werden lantaarns voor het eerst op vaste plekken gehangen. Ze hingen eerst alleen aan huizen, maar later ook aan bruggen. In deze lantaarns werden ook kaarsen gebruikt. Die kaarsen moesten elke avond worden aangestoken door een lantaarnopsteker. Deze persoon ging 's avonds op pad en stak met een lange stok de kaarsen in de lantaarns aan. Sommige lantaarns konden naar beneden worden gehesen met een katrol. Op die manier kon de lantaarnopsteker er makkelijk bij. Als de zon de volgende ochtend weer opkwam, ging de lantaarnopsteker weer langs alle lantaarns om de kaarsen te doven.
- 3 In sommige plaatsen had de lantaarnopsteker ook de rol van bewaker. Nadat hij alle kaarsen had aangestoken, liep hij een ronde door de stad of het dorp om daar de veiligheid te controleren. Het beroep van lantaarnopsteker was een bijbaan. Het werk werd gedaan om wat extra geld te verdienen. Overdag had de lantaarnopstekers een andere baan.
- 4 Kaarsen waren vroeger erg kostbaar om te maken en ze moesten regelmatig worden vervangen. Vanaf de zeventiende eeuw werd daarom een goedkopere brandstof gebruikt. In de lantaarns werden toen geen kaarsen meer gebruikt, maar olielampen. Deze werden nog steeds door de lantaarnopsteker aangestoken en gedooft. In de loop van de zeventiende eeuw werden de lantaarns niet meer aan huizen of bruggen bevestigd, maar aan palen; de lantaarnpaal was uitgevonden! Lantaarnpalen konden overal geplaatst worden, waardoor het creëren van meer licht op straat nu mogelijk was.
- 5 Vanaf de negentiende eeuw werd in bepaalde steden en dorpen geen olie, maar gas als brandstof voor de lantaarnpalen gebruikt. De gaslantaarns werden aangesloten op een gasleiding. Ook hoefden die lantaarns niet meer handmatig te worden aangestoken. In de twintigste eeuw werden lantaarnpalen uitgevonden die werkten op elektriciteit. Ook deze palen hoefden niet meer met de hand aangestoken te worden. Langzamerhand kwamen er steeds minder plaatsen waar lantaarns nog met de hand werden aangestoken, waardoor het beroep van lantaarnopsteker bijna was uitgestorven. In 1957 stopte de laatste lantaarnopsteker met zijn werkzaamheden.

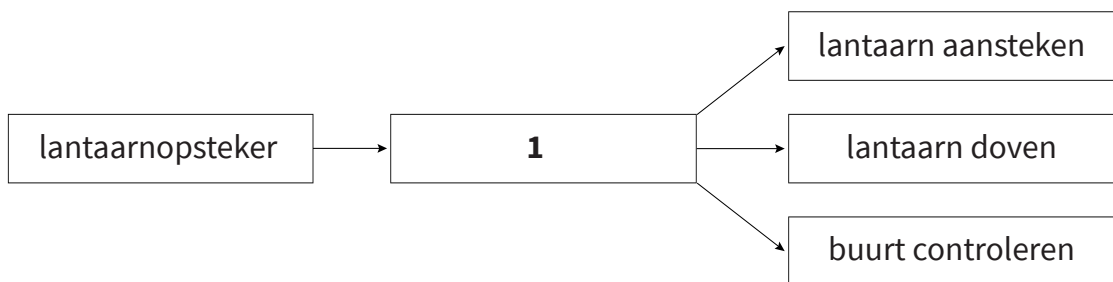
- 1 Raisha maakt een schema bij de tekst. In het schema ontbreekt nog iets.

Wat moet Raisha op plaats 1 zetten?

- ☐ elektriciteit
- ☐ brandstof
- ☐ as
- ☐ aansteker

- 2 Carlo maakt een schema bij deze tekst. Dit schema moet afgemaakt worden.

Wat moet Carlo op plaats 1 zetten?

- ☐ hobby's
- ☐ lantaarns
- ☐ brandstoffen
- ☐ werkzaamheden

- 3 Welke titel past het **best** bij de tekst?

- ☐ De bijbaan
- ☐ De lantaarnopsteker
- ☐ De lantaarn
- ☐ Het kaarslicht

Verrassing: kameeltje geboren in Dierenpark Amersfoort

09:35 AMERSFOORT - In Dierenpark Amersfoort waren de dierenverzorgers 1 toen zij afgelopen dinsdag hun ochtendronde liepen. Ze zagen namelijk geheel onverwachts een nieuwe bewoner in het verblijf van de kamelen.

‘Ineens lag daar een klein kameeltje! Toen het dier naar kameel Freja ging om te drinken, wisten we dat zij de moeder was’, vertelt Willem Verdonck. Hij is de hoofdverzorger van de diertuin.

De geboorte is 2. Geen enkele verzorger heeft doorgehad dat Freja drachtig was. ‘Gelukkig lijkt het erop dat het kameeltje gezond is en niets mankeert. Moeder Freja maakt het gelukkig ook goed’, zegt Verdonck.

3 de geboorte van het jonge dier zijn er nu in totaal vijf kamelen te bewonderen in Dierenpark Amersfoort. De verzorgers hebben nog geen naam voor het kameeltje. ‘We moeten nog vaststellen of het dier een jongen of een meisje is. Als we dat weten, kunnen we een passende naam verzinnen’, aldus Verdonck.

1 Wat past het **best** op plaats 1?

- ☐ vrij onverwachts gekomen
- ☐ vreselijk geschrokken
- ☐ blij verrast
- ☐ zeer teleurgesteld

2 Wat past het **best** op plaats 2?

- ☐ onverwacht
- ☐ een grote teleurstelling
- ☐ enorm schrikken geweest
- ☐ een moeilijk raadsel

3 Wat past het **best** op plaats 3?

- ☐ Om
- ☐ Voor
- ☐ Dankzij
- ☐ Ondanks

